

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetemi tagok és közéleti előljárók egész évre 8 K, tanítók, közéleti és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FÜSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, I. emelet a köziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések országos szabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári ohoque-számla 10.489. szám.

A székely érdekek barátjaihoz!

A vármegye érdeklődő közönsége tudja már, hogy folyó évi augusztus 24-én Székelyudvarhelyre össze fognak gyülekezni az összes székely társaságok és az erdélyi magyar újságírók küldöttei. Nagy és fontos gyűlésre gyűlnek össze, mely az egész ország figyelmét és érdeklődését ide fogja irányozni a mi eldugott vidékünkre. Nemes és messze ható célok sugárzása fogja körülvenni azt a gyűlést, mely a székelység elhanyagolt, félbehagyott és elfelejtett állapotaira lesz hivatva derűt hozni. És Erdély magyarságának szervező munkája lesz az a gyűlés melyben a székely szellem jóra való készségének, öserejének, nemes képességeinek fel kell tennie.

Ünnep lesz tehát, melyen a vármegye közönségének is igaz áhitattal, lelkesült buzgósággal részt kell vennie. De nemcsak részt kell vennie, hanem mivel a mi helyünkön lesz az ünnep, azért annak oltárát is nekünk kell díszíteni; nekünk kell azt a jóért fáradozó, gondos, szorgos munkával leginkább körülállanunk.

Hogy ez a munka és az a díszítés meglegyen, azért határozta el, a székelyudvarhelyi „Székely Társaság“, hogy a nagygyűlés napjára kiállítást rendez s úgy mutatja be a vármegyét az idejövő vendégeknek. Van bámulatos háziiparunk, van megnyerő ipari fejlettségünk, van népünknek sok nemes szokása, megragadó hajlamai, csodálatra méltó sok képessége. Ezt mind bemutathatjuk ipari, háziipari, mezőgazdasági és a kézműves termékekben; bemutathatjuk továbbá néprajzi érdekességekben, a népszokásokat és népszellemet feltüntető tárgyakban, játékszerekben, foglalkozási eszközökben, képekben, népdalokban.

Van sok gyönyörű tájunk, kiaknázatlan ásványaink, ki nem apadó ásványvizeink, melyek mind emelhetnék itt az idegen forgalmat, de most mind ismeretlenség burkolja körül. Be kell hát mutatnunk ezeket is, hogy híret vigyék messze más tájakra. Aztán van multunknak is sok érdekes erekléje, a népszellelem fejlődésének sok történeti emléke, mit ha előtárunk, ma-

gunkat is kegyeletre szoktatjuk általa. És van iparművészetünk is, mely itt nálunk otthonra, fejlődésre talált; s távol a művészklikkek érdeksférájától, csöndes, elvonult ihlettségben a művészet ereje is kibontotta itt a szárnyát, invenciákat, új és megragadó színeket szedhetett a mi tájainkon. Hát ez mind-mind bemutatni való.

Eszerint egy változatos, tartalmas kiállítás rendezéséről van szó, hogy feltűntessük érdemességünket s ez uton vonjuk magunkra a hűhatós figyelmet. Mert hiába működik a népszellelem, hiába fejt ki legjobb erőit az ipari tevékenység, ha nagy elszigeteltségünk és nagy ismeretlenségünk miatt nem részesülhet a munkánk felkarolásba és forgalomba. Aki hát a székely érdekek igaz barátja s aki a maga előremenetelért is működni akar, annak a tervezett kiállításon részt kell vennie vagy lelkesen buzdítania kell mást a részvételre.

Udvarhelymegye egész közönségét, a faluk lakosságának önzetlen vezetőit, a város igyekvő iparosait és általában minden jóakaratu érdeklődőt ezennel felhívunk tehát, hogy a „Székelyudvarhelyi Székely Társaság“ kiállításának ügyét karolja fel, buzdító szóval s buzdító példával mindenütt propogálja. Minden jó szó, minden jó példa áldásként fog visszahullani a mi elhanyagolt közállapotainkra és életviszonyainkra.

Tájékoztatásul megjegyezzük, hogy a kiállítás folyó év augusztus 24-én reggel 8 órakor fog ünnepélyesen megnyitódni. Ezt megelőzőleg azonban legkésőbb augusztus 15-ig be kell szolgáltatni a kiállításra szánt tárgyakat, hogy azok elrendezésére kellő idő legyen. A tárgyak beszerzése végett, Székelyudvarhelyt a vármegyehezánál kell jelentkezni, hol az átvételről Kamocsay Mihály, főlevéltárnok és megyegazda gondoskodik. Postai beküldés esetén szintén Kamocsay Mihály megyegazda, vármegyei főlevéltárnok nevére, Székelyudvarhelyre kell címezni a küldeményeket. A beküldés, vagy beszállítás költségeit — felszámítás esetén — a Székely Társaság meg fogja téríteni a kiállítás befejeztekor. Egyéb tájékoztatás megadása végett az érdeklődők forduljanak akár a Székely Társaság elnökségéhez, akár Solymossy Endre ref. kol-

legiumi tanárhoz, mint a kiállítást előkészítő bizottság elnökéhez.

Fel, fel a lelkes munkára; erönk javából, buzgóságunk legigazabb felfolbanásából készítsünk dísz az augusztus 24-iki székely ünnep oltárára!

Székelyudvarhely, 1908. évi július hó 27-én.

A „Székely Társaság“ kiállítást Előkészítő Bizottsága.

A középbirtokosság védelme.

Háromszékvármegye törvényhatósági bizottsága f. év július hó 17-én tartott ülésében többek között Beldi Pál vm. főjegyző által, a középbirtokos osztály védelme tárgyában beadott nagyjelentőségű indítványt tárgyalván, azt egész terjedelmében a vármegye főjegyzője által szerkesztett felirattal együtt egyhangú lelkesedéssel elfogadta és határozattá emelte.

Az indítvány és a felirat a következő:

Indítvány.

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy tekintettel arra, hogy mivel már évek hosszú sora óta egy a törvényhozás, mint közéletünk vezető férfianak és irányítóinak legnagyobb része a pusztulásnak indult középbirtokos osztály érdekeit nem védte meg oly mértékben, miként azt a nemzet gerince, a középbirtokos elem létérdeke föltétlenül megkívánta; a törvényhatóság a középbirtokos osztály hathatós védelme, érdekeinek kellő istár olása tárgyában felir az országgyűlés mindkét házához, a m. kir. kormányhoz, a földművelésügyi, pénz- és kereskedelemügyi miniszterekhez és ezen eszme támogatásának érdekében megkeresi az összes társtörvényhatóságokat és országgyűlési képviselőket.

Sepsiszentgyörgy, 1908. július 14.

Beldi Pál,
vármegyei főjegyző.

Mélyen Tisztelt Képviselőház!

Szilárd hitünk és megdönthetetlen meggyőződésünk, hogy a történelem igazságai a jövő életnek legbiztosabb útmutatói. A mult eseményeiben találjuk meg legkönnyebben az irányítót a jövőre és a közérdeknek akkor is nagy szolgálatot teszünk, ha a mult eseményeiből tanulságot merítve, a jövő fejlődésének helyes irányára rámutatunk.

A művelt nemzetek története azon kétségbevonhatatlan igazságot tárta

elénk, hogy a nemzetfenartó elem mindenütt a középosztály. Azon nemzeteknél, a melyeknél erős középosztály van, a létfentartás szilárd alapokon nyugszik és a jövő fejlődése biztosítva van, de a hol a középosztály gyengül és satnyul, ott a nemzet ereje vész és ha a nemzet gerince és ereje a középosztály tönkrement, akkor már az egész nemzet elpusztult.

Magyarország kereső népességének túlnyomó többsége földműveléssel foglalkozik és ezen élethivatást bőségtől között találjuk hazánkban középosztályunknak értelmiség, vagyoni és szellemi függetlenség tekintetéből legjelemben részét. A középbirtokos elem nálunk a történelem tantsága szerint fényes hivatást töltött be, az állami élet vezetésében nemcsak döntő, hanem többnyire vezető szerepet játszott és ha a haza veszélyben volt, mindig az elsők között harcolt. Független volt mindig, ezért tudott a hazának szolgálatakat tenni és e szerencsés helyzetét nemes tulajdonain kívül első sorban annak köszönhetette, hogy vagyoniilag másra nem szorult.

Ma a helyzet sajnos megváltozott. A hajdan virágzó, fényes multu középosztályunk a modern korban kifejlődött óriási versenyben az előre haladásban nem tudott lépést tartani a sokkal előnyösebb viszonyok között levő többi társadalombeliekkel és más foglalkozásuakkal. Különösen észlelhető volt a középbirtokos osztálynál a versenyképességnek csökkenése és ebből kifolyólag az abszolút és relatív hátramaradás egyaránt a mult század utolsó évtizedében. Ezen idő óta az allandóság jellegével beköszöntött rossz természetű viszonyok a mezőgazdaságot érzékenyen érintettek és ezek között a középbirtokost sujtották leginkább, mert vele a szerencse a legmostohabban bánt el. Őt olyan csapások is meglátogatták, a melyek a többi földművelőket vagy kikerülték, vagy csak alig érintették; ezek a munkás és a cselédhiányok. Minden kétséget kizárólag a kisbirtokos és a földművelő paraszt, kik birtokukat nagybárá saját maguk mivelik, az említett hiányt inkább csak hallomásból ismerik; a latifundiumoknak boldog tulajdonosai pedig nagy vagyonokkal rendelkezvén, minden hiányon, így a munkás- és cseléd mizerián is könnyebben tud teszik magokat, mint az összehasonlíthatatlanul csekélyebb vagyonu középbirtokos.

A legfájdalmasabb pedig az a körülmény, hogy a középbirtokos osztály létezéséről, érdekeinek felkarolásáról mindenki megfeledkezett. — Mintha ez az elem a hazának mos-

toha gyermeke volna! Ugy törvényhozásunk — bár a jelen képviselőházban a középbirtokos osztály elég kedvező számarányban van képviselve — mint utóbbi kormányaink, közéletünk vezető és irányadó tényezői már évek hosszú sora óta társalmunknak csaknem minden csoportját atyai gondoskodásuk tárgyává tették, csupán a középbirtokos elem érdekeit hagyták figyelmen kívül. A kis ember és kis existencia védelme divattá lőn, az üzari és mezőgazdasági munkások védelme nagy jelentőségű törvényekkel biztosítva van, a hitbizományok és a holt kéz tulajdona még mindig fenn áll, bár fontos és közismert szociális érdekek ezeknek megszüntetése mellett érvelnek. Ezzel szemben a középbirtokos elem úgy a törvényhozás, mint a magas kormányok részéről támogatásban, istápolásban nem részesült!

Düle leznek a régi udvarházak, repedeznek és omladoznak a nemesi kuriák, sok helyen a szél sivit be a rozoga ajtón, ablakon és akarhany dicső elődnek vagyona, birtoka a gyámoltalan utód kezében roncsosá lett! Ha ez így halad tovább, akkor nem messze lesz az az idő, a mikor már csak a szép multu és a volt középbirtokos osztály történelmi emlékei merenghetünk.

Nem! ez így nem mehet tovább! meg kell menteni, a ki még megmenethető, mert ezzel a hazát mentjük meg. Ne feledkezzünk meg azon kötelezettségekről, a melyekkel a jövő nemzedéknek tartozunk és ne kövessünk el olyan bűnöket, a melyekért utódjaink átkokat szórhatnak ránk!

A végrehajtási novella.

Dr Nagy György beszéde a képviselőház a hó 2-iki ülésén.

Áttérek t. ház, az ingatlan végrehajtásra. Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy azt az egész rendszert, a mely e tekintetben a végrehajtási törvényben le van fektetve és a melyet kénytelen-kelletlen a novella is átvett, helyesnek egyáltalában nem tartom.

Évek óta foglalkozom e kérdéssel, és már többször mondtam, hogy én az ingatlan árveréseknél mindig a fedezeti elvnek voltam a híve, kapcsolatban az átvételi elvvel... Mert a fedezeti elv szerint az olyan hitelező, akinek semmi érdeke nem lehet az árverés megtartásában, a ki a befolyó összegből a maga jogos követelését úgy sem elégítheti ki nem hozható abba a helyzetbe, hogy bosszuságból vagy akár kárörömből, vagy irigységből, vagy más melléktekinetből adósát teljesen tönkretesse.

A fedezeti elv szerint, a mely Németországban már törvénybe van iktatva, abban az esetben kerül árverés alá az ingatlan, ha a megígért összeg, vagy a megajánlott vétel az árverést kért hitelezőnek a követelést legalább részben kiegyenliti.

Igy nem történhetik meg, hogy olyan hitelező, a kinek semmi vagyoni érdeke sem fűződhetik az árveréshez, a kinek halvány reménye sem lehet arra, hogy a befolyt összegből az ő követelése kitelik, erőszakolja az árverést csak azért, hogy adósát tönkretesse.

De ha kapcsolatba hozzuk a fedezeti elvet az átvételi elvvel, abban az esetben helyesebb, megfelelőbb rendelkezést elképzelni sem lehet. Az átvételi elv szerint az árverési vásárló megegyezhetik a jelzálogos hitelezőkkel abban az irányban, hogy később is hagyják az ingatlanon a terhet. Így azután egyszerre olyan feltételek mellett juthat az ingatlanhoz bírói árverés útján, a milyen feltételek mellett más esetben az ingatlan csak szabad kézbe való eladás alkalmával tudná megszerezni. Így meg van mentve az adós érdeke. Ezzel szemben nem fogadhatom el azt a mit a javaslat is felhoz, hogy t. i. az a baj származhatnék ebből, hogy fiktív követeléseket bekelezhetnének be az ingatlanra, hogy az első ilyen bekelezett fiktív követelés lehetetlenné tenné az ingatlan értékcsökötését. Hiszen ezzel szemben nagyon egyszerű a védekezés. Csodálkozom, hogy az igazságügyi bizottságban erre nem találták meg a kellő módot; a bizottság a fiktív követelés bekelezésével szemben egyszerűen hivatkozott arra, hogy az egész ingatlan zárlat alá lehet ilyen esetben venni. Már pedig a kinek nagy ingatlana van, a mit érdemes volt nagy fiktív bekelezéssel megterhelni, annak nem lehet érdeke, hogy megfosztassék a maga ingatlanának élvezetétől, hogy ezt egy idegen, harmadik személy rendelkezésére bocsássa, s évekkig, a míg a követelés kielégítést nem nyert, egy fiktív bekelezés miatt a saját birtokának hasznélvezetétől elessék.

Ebből tehát meggyőződhetünk arról, hogy fiktív követelésekkel szemben csak fiktív argumentumokkal lehet okoskodni. Ha ebben az irányban radikális reformot akarunk létesíteni akkor az átvételi elvet a fedezeti elvvel kapcsolatban meg kell honosítani.

Számításom szerint a végrehajtási törvénynek 17 szakaszát kellene e végből részben módosítani. 701. §., egy ilyen nagy törvénynél nem ad olyan nagy munkát, nem okoz olyan sok fáradságot, hogy attól vissza kellene riadni, mikor annyi jogos érdek megvédéséről van szó.

Egy másik nagy előnye is van ennek a fedezeti elvnek és ez az, hogy már az árverés előtt az ugynevezett sorrendi tárgyaláskor, a mely az árverést megelőzőleg tartatik, — tisztázni kell azt, hogy mely követelések állanak fenn, melyek vannak törlesztve, mert csak akkor lehet megállapítani az összeget, a mely elegendő arra, hogy az árverés jogerőre emelkedjék.

Én kérem az igazságügyminiszter urat, hogy ha most talán ezt a kéresemet nem is tudja teljesítéssel honorálni, legalább jövőre, a midőn a végrehajtási törvény általános revízió alá jön, feltétlenül méltóztassék törvényes intézkedéssel megerősíteni a fedezeti elvet.

Egy igen fontos gyakorlati kérdésre hívom fel a háznak és az igen t. miniszter urnak a figyelmét az ingatlanra vonatkozó végrehajtási árverés során. Nevezetesen a törvényjavaslat 20 §-a, eltérve az eredeti javaslatától, a mely a bánatpénz összegét 20 százalékban állapította meg, egy labilis természetű bánatpénzt állapít meg, a mely 5-20 százalék között ingadozik. Én, t. képviselőház kérem ennek a megváltoztatását.

Még labilisabbá kívánom tenni ezt és azt mondom, állapítsuk meg a bánatpénzt 0-30 százaléka között, a kikiáltási árnak Megokolom miért kívánom ezt a módosítást.

Felhozok t. képviselőház egy példát, hogy egy 654,000 koronara becsült ingatlan, a melyre maga az országos központi takarékpénztár 190.000 korona jelzálog kölcsönt adott, 600 koronáért adatott el. Egy 624.000 korona értékű ingatlan 600 koronáért! Megtörtént azután, hogy egy másik ingatlan, a melyre szintén egy pénzintézet 132.000 koronát adott és a melyre egy másik jelzálogkölcsön is 66.000 korona erejéig volt bekebelezve, 400 koronáért kelt el. Megtörtént, hogy egy ingatlan, a melyre egy pénzintézet 61.000 koronára becsült és a melyre 30.000 korona kölcsönt adott is, 7000 koronáért kelt el.

Méltóztatik tehát látni, hogy a kikiáltási ár, illetőleg a vételár milyen sokszor alatta maradt a forgalmi értéknek. Viszont pedig, t. képviselőház, házbéradó alá tartozó ingatlannál megtörténik, hogy a forgalmi érték alatt marad a kikiáltási ár, különösen a budapesti viszonyok mellett, a hol a hazadó 22 százalék, de ma ut is, a hol az általános házadó 22 százalék.

Igy a házbér alá eső ingatlanoknál egy 305.000 korona kikiáltási árban felvett ház a leghitelesebb becslés szerint csak 280.000 koronát ért; egy 236.000 korona kikiáltási árban felvett ház a becslés szerint csak 201.000 koronát ért és viszont a mi a legeklátásabb példa: egy, a Hungária-úton lévő házat 380.000 koronára becsült az intézet és ennek kikiáltási ára 654.000 korona volt, tehát majdnem a kikiáltási ár kétszerese.

Mi történt már most a gyakorlatban, a hol megvolt a törvény alapján a hitelezőnek indítványozási joga? Rendszeresen a kikiáltási ár 5 százalékát indítványozták, de volt eset rá, hogy leszálltak egészen 20 százalékig és gyakori volt a 3 százalékos eset. A hitelező jogát védi az, hogy ha a jövőben megengedjük, hogy nagyobb latitude-ben mozoghasson, hogy ne legyen kötve az 5 és 20 százalékhoz, hanem ha szükséges, lehet legyen a 30 százalék is; a földadó alá eső ingatlanok sokszor a 30 százalék is keves, mert a forgalmi értéknek ez csak csekély hányadát teszi. Viszont a házbéradó alá eső ingatlannál már az 5 százalék olyan magas lenne, hogy elvenné az árverelőket kedvét az árverésben való részvételtől és éppen ez a közöny egyes kapzsi természetűeknek és pénzzel jobban rendelkezőknek lehetővé tenné, hogy pottom áron juthassanak értékes ingatlanokhoz. Felhívom az igazságügyminiszter ur és az államtitkár ur szives figyelmét egy másik könnyen orvosolható szakaszra, a 180. § ra, a mely szerint a vételi bizonyítványt az árverési vevő 8 nap alatt kapja meg, utóajánlat pedig 13 nap alatt tehető. Megtörtént, hogy már megkapta az árverési vevő a vételi bizonyítványt és beült a birtokba és nem is lehetett őt onnan kitelepíteni, holott pár nappal a vételi bizonyítvány megszerzése után utóajánlatot adtak be.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szent János rozs takarmány vetése.

Mult hónapban Fehérmegyében Sárobdárdon jártam egyik grófi birtadalomban. Az állomásról döcögő fiakker viz el az országúton és volt időn elnézegetni, illetve elgondolkodni azon, hogy hogyan jönnek ki az ottani gazdák, hogyan élnek meg, mert termést sem gabonában, sem szénában nem adott a Teremtő.

A kaszálók kisülve, alig édemesek a kaszálásra, a buza ritka, silány, a zabot meg sem hagyták magnak, lekaszálták szénának, mert nem volt mit adni az állatoknak és a gazda széna h lvet a magzabját etette meg az allataival.

Az uradalom gazdatisztától tudtam meg, hogy a tehenészet és az igavonó ökrök számára júliusban száz hold számra fogtak vetni szent János rozst, őszi búkkönynyel keverve és azt szeptember, október hónapban megkaszálják, szalmával szécskázva etetik, sőt még zombolyáznak is belőle, téli takarmánynak. „Nehézségek lesznek ugyan állataink kitarításában” mondta a napbarnított arcú ispán, „de segítünk magunkon szent János es az ő rozsanak segítségével és egy c-öppet sem akadunk meg.”

Ezzel ellentétben azt látjuk itt az erdélyi kisgazdánál, hogy ha szénát nem adott az Isten, akkor elbuzija magát és úgy segít magán, hogy eladja marháját, mint az egyszeri boltos, ki eladta a kanapéját.

Pedig egy okos, számító gazda segíthet magán úgy, mint a sárobdárdi uradalom gazdatiszje; a hiányzó takarmányt pótolhatja a szent János rozs vetésével. A Meteor jóslása szerint mostanában csak kezdődnek a száraz évek!

Ily kilátásokkal a mostani sziztéma mellett az erdélyi kisgazda rövid idő alatt teljesen tönkre mehet, ha a szénahiányt nem több takarmány termelésével, hanem állatállománya csökkentésével akarja „pótolni.”

Az itteni viszonyok között a Magyarországnak szélteben elterjedt kiegészítő és későn is vethető takarmányok: a köles, mohar, csalamadé, nem biztosak és nem ajánlhatók. Ajánlható azonban a szent János rozs vetése búkkönynyel keverve, még most augusztus elején vetve ugarba, tarlóba, jó trágyaerőben levő vagy frissen trágyázott földbe, hogy abból még az idén őszszel lehessen kaszálni és föletetni, tavasszal pedig 2 héttel előbb lehet kaszálni, mint a legkorábbi lucernát.

Ezen magvak az udvarhelyi miniszteri kirendeltségnél kérhetők, egyszerű levélben. Az árak alacsonyak, jól és okosan tennék a gazdák, ha ezen eléggé nem ajánlható figyelmetetést megszívlelnék és követnék.

A villamos-mű végleges átvétele.

Székelyudvarhely város képviselőestülete f. hó 25-én d. u. rendkívüli közgyűlést tartott, a melynek egyetlen tárgya a városi villamos-telep végleges átvétele volt.

A több ivre terjedő bizottsági és szakértői jelentés felolvasása után a közgyűlés Dr Solymossy Lajos javaslatára a bizottság jelentését elfogadta

a vállalat számláját 27000 K indokolt túllépéssel együtt egyhangulag folyósította és a Ganz féle villamoságirészenyártásnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, hogy a telepet kifogástalanul, szolidan és a modern technikai igényeknek megfelelően építette meg s a közvilágítás kérdését oly tökéletesen megoldotta, hogy az mintául szolgálhat más városoknak.

Ebben az emelkedett hangulatban szólásra állott fel Gyertyánffy Gábor kijelentvén, hogy ő ellenzéki volta dacára elismeri a mű tökéletes kivitelét s épen azért eltekint minden oppositiotól, de javasolja, hogy a város közönsége méltóképen fejezze ki köszönetét lovag Dr Ripka Ferenc gyári főtitkárnak és Zachara Lajos építésvezető mérnöknek. Az előbbi tárgyalt a várossal a szerződés megkötése tárgyában, utóbbi pedig megépítette, üzembehelyezte és átadta a villamos művet. Másfelől Zachara mérnök működését — ki egy évig tartózkodott közöttünk — mindnyájan ismerjük, érdemeinek külön méltatása szinte brutálitás volna. A mű maga minden dicsim-nusznál jobban dicséri annak mestert.

A közgyűlés egyhangulag, lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavazott mindkét érdemes férfinak, mire Gothárd János polgármester az elnöki székéből ama kívánságának adott kifejezést, vajha minden közgyűlésünk a lefolytathoz hasonló magas színvonalon zajlana le. Berekesztvén a gyűlést, a jkv. hitelesítését hétfőre tűzte ki.

A közgyűlés után a villamos telepre vonultak a képviselőtestület tagjai, a hol lovag Dr Ripka Ferenc főtitkár beszédet intézett a megjelentekhez. Ismertette a mű keletkezését. Majd Semsey Béla fővárosi mérnök, városi szakértő és Zachara Lajos építésvezető mérnök bemutatták a telep működését.

Este a Központi szállóban fényes bankett volt, melyre a városi képviselőtestület összes tagjait és a város tisztviselő-karát hívta meg a vállalat.

Az első felköszöntőt lovag Dr Ripka mondotta, elismeréssel adózván a képviselőtestületnek a villamos mű létesítése körül kifejtett tevékenységéért. Magvas beszédére, melyben a város közönségét éltette Gothárd polgármester választott. Beszédelt még Gyertyánffy Gábor, Dr Sebessy János alispán, Tamás Albert, Semsey Béla, Zachara Lajos, Szabó Ferenc, Papp Zakor József, Betegh Pál, László Endre városi üzemvezető mérnök, Dr Pál Ernő, Fernengel Gyula, Chalupka Rezső kir. segédtanfelügyelő és mások.

Az est egyik kimagasló eseménye volt Dr Sebessy alispán rehabilitáló felköszöntője Zachara Lajos építésvezető mérnökre, kinek itteni tevékenységét, melynek — mondván — korrektségéhez kritika nem férhet, bizonyos oldalról, személyes háttérü okokból még saját vállalatának igazgatósága előtt is leszállítani próbálták. Az alispán felszólalását általános helyesléssel kísérték a jelenvoltak és Zachara mérnököt tüntető óvációkban részesítették.

A banketten résztvevők egyébként a hajnali órákig maradtak együtt a legkedélyesebb hangulatban.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy azelőtt Kossuth-utcai árkot már szabályozták és ez után a víz nem önti el a kerteket;

mondják, hogy az már disznóság, hogy a disznóvásárt be kellett tiltani;

mondják, hogy Gyergyószentmiklóson egy kiló marhahús ára 28—30 krajcár és ezután szükségleteinket onnan fedezhetjük;

mondják, hogy a sétateret látogatottság hiányában temetővé akarják átalakítani;

mondják, hogy az augusztusi kiállításon, új vízvezeteki terveinket is be fogják mutatni;

mondják, hogy a Tó-utcában felgyült esővízből halastavat akarnak létesíteni;

mondják, hogy a vármegyeház előtt levő téren a hét folyamán egy idegen ember a sötétségben eltévedt;

mondják, hogy városunk dobosát kitűnő szolgálatai elismerésül egy egészen új dobbal fogják meglepni.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

A helybeli Székely Társaság

választmánya vasárnap e hó 26-án tartotta ülését a vármegyeház kistermében, melyen az elnök távolléte miatt, miután a titkár az előadói tisztet töltötte be, Becsek Aladár elnököt, ki a majdnem teljes számban egybegyült tagok üdvözlése után 10 órakor az ülést megnyitotta. Az ülésnek egyellen tárgyát Dr Paál Árpád titkár előterjesztése képezte, mely a küszöbön levő székely szövetségi nagygyűlés minden részletére a legnagyobb gondossággal és körültekintéssel kiterjed. Ez a nagyszabású tervezet, melyet az ügyszereteten kívül valódi székely lelkesedés és nagytudás jellemez, a jelenlevőket bámulatba ejtette és önkénytelenül arra kényszerítette, hogy az előadót kitűnő munkája felolvasása és ismertetése után nemcsak zajosan megéljenezze, de neki Deréki Antal indítványa folytán jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavazzon. A választmány az előterjesztést egészében magáévá tette. néhány szükségessé vált módosítás után.

Igy Solyomssy Endre tanár indítványára kiegészítették azzal, hogy a kiállítást szervező és kiállítást rendező bizottságok között szorosabb kapcsolat létesíttessék és így abban bizonyos egyöntetű elv nyerjen kifejezést; Deréki Antal indítványára pedig elhatározottat, hogy a vigalmi bizottság programjába vétessék fel vasárnap augusztus 24-én egy műsoros estély, melynek jövedelme egy már korábban hozott választmányi határozat szerint a helybeli Székely Társaság lapját volna hivatva növelni. Dr Paál Árpád titkár előterjesztéséből kifolyólag az egyes bizottságok ekként választottak meg: I. Sajtóügyi bizottság: Vezető Dr Paál Árpád. Tagok: Becsek Aladár, Betegh Pál, Jakab Miklós, Pálffy Aladár, Deréki Antal.

II. Kérvényező bizottság:

Vezető: Mátéffy Domokos. Tagok: Barabás András, Duka András, Embery Árpád, Gyerkes Mihály, Dr Pál Ernő, Dr Pálffy Jenő és Dr Szabó

Gyula. III. Kiállításügyi bizottság: A) Az előkészítő bizottság. Vezető: Solyomssy Endre. Gazda: Kamocsay Mihály. Jegyzők: Szabó Endre és Tompa László. Tagok: Balázs Károly, Barcsay Károly, Dr Demeter Lőrinc, Gábor Márton, Kandó István, Dr Majthényi Miklós, Dr Paál Árpád, Váry Albert, Zöld János. B) A kiállítást rendező bizottság. Vezető: Hargita Nándor. Tagok: Barcsay Károly, Csillag István, Fischer Ferenc, Nagy János, Petrányi Miklós, Pillech Lajos, Spanyol Pál. IV. Elfogadó és elszároló bizottság. Vezetői: Dr Kovácsy Albert és Dr Sebessy János. Tagjai: Becsek Aladár, Benedek Géza, Gothárd János, Keszler János, Nosz Gusztáv, Báró Orbán János, Péter József, Szabó József, Tompa Árpád. V. Vigalmi és kirándulást rendező bizottság. Vezető: Pálffy Aladár. Tagok: Biró István, Deréki Antal, Lakatos Tivadar, Mátéffy Domokos, Nagy Miklós, Soó Domokos, Szombatfalvy Lajos, Zárug Antal. A homoródi kirándulás vezetői: Dr Demeter Lőrinc, Lántzky József és Szabó Nándor. A korondi kirándulás vezetői: Dr Kovácsy Albert és Dr Pálffy Jenő. És ha ezek a bizottságok, mint hisszük és reméljük feladatuknak az ügyhöz méltó lelkesedéssel és buzgósággal eljárnak, úgy bizton remélhetjük a várt sikert, mely megyénknek, városunknak és a közreműködőknek is, nemcsak pillanatnyi, de a jövőre messze kiható elismerést biztosíthat.

Hadtestgyakorlatok. Az erdélyi részekben tervezett dandárgyakorlatok közül a 70-ik gyalogdandár augusztus 28-tól 31-ig Székelyudvarhelyen, a 69-ik és 60-ik dandár együttes gyakorlata szeptember 1-től 9-ig Székelykeresztúr és Székelyudvarhely között foly le. A kolozsvári 75-ik honvéd gyalogdandár augusztus 30-tól szeptember 2-ig Nyárádökerelőszentpál, Szászbonya, Dános között gyakorol, míg a 76-ik honvédgyalogdandár augusztus 30-tól szeptember 2-ig Szentágota, Régen, Apold között. Mindkét honvéddandár közös gyakorlatai szeptember 3-tól 9-ig Erzsébetváros, Segesvár, Valkány, Fehéregyháza területén folynak le. A hadtestben való gyakorlás végül szeptember 10-től 12-ig Köhalom és Héjjasfalva között tartatik meg.

Sertésvásárlalom. Városunkban hétfőn közhírré tették, hogy további rendelkezésig, a sertésvásár betiltatik; ez a tilalom valószínűleg a fokozottabb mérvben terjedő sertésvészre vezethető vissza, melyről már e hó elején tartott vármegyei közigazgatási bizottsági ülésnek kapcsán megemlékeztünk.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Palla Jenő aradi kir. kath. főgimnáziumi h. tanárt a székelyudvarhelyi állami főreáliskolához rendes tanárrá nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Zoltán Gáspár debreceni kir. főügyészégi díjnokot a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Őszi bükköny és borsó vásárlás. Mai cikkünk keretében felhívtuk a gazdákat a szent János rozs keverék vetésére. Olvasóinkat fölkérjük, hogy a kinek eladó őszi borsó és őszi bükköny vetőmagja volna, a

mintát és eladási árajárlatot küldje be Dorner Béla királyi gazd. intéző urhoz Székelyudvarhelyre.

Székely diákok Londonban. Két derek és bátor székely diák névszerint: Árkony Jenő és Borbély Lajos felhasználván a vakációt, június 14-én gyalog elindult Londonba, a hová 37 napi gyaloglás után július 21-én érkeztek meg a legjobb egészségben. Ez a bravuros tett azt bizonyítja, hogy székely ifjainkból nem hiányzik az élelmesség és nem halt még ki a székely virtus.

Circus, melyben a „Bathány-téren” szombat óta folynak az előadások, mutatványával jóval felülmúlja mindazt, a mit e nemben városunkban eddig láthattunk. Elsőrendű művészek, elsőrendű mutatványai gyönyörködtetik és szórakoztatják a közönséget, különösen kiemelekedők miss Claire Laforte bámulatos erőmutatványai, Mefisztó csodálatraméltó hajlékonysága, az 5 Alexander gimnastikus csoport és a maga nemében kitűnő jongleur. Ugy a kiállítás díszes, mint az előadások megérdemlik a pártfogást.

Földessy Szeréna a kitűnő hedguművész, az első magyar philharmónikus női zenekarával legközelebb városunkba érkeznek, és a multból már jó hírnévnek örvendő hangversenyeit a „Budapest”-szálloda termében fogja megtartani.

Az erdőügy a székely kongresszuson. Az általános közönségnek engedve a helyi székely társaság elnöksége előterjesztést tett a székely szövetségnek, hogy a székely erdőügyek jelenlegi állapotát is ismertessék s erre Dr Nagy György országgyűlési képviselőt kérjék fel, mint a ki leghivatottabb s legjobban ismeri ezen ügyet. A szövetség bizonyára nem fog kitérni ezen chaj elől és abban is bizonyosok lehetünk, hogy Dr Nagy György készséggel fog eleget tenni a hozzá intézendő kérelemnek.

Anna bálók. Homoródfürdőn, Korondon és Szovátnán a szokásos évi Anna-bálokat nagy közönség részvétele mellett tartották meg, noha a folyton tartó esőzések és kedvezőtlen időjárás sokakat visszatartottatott a megjelenéstől.

Előpatak gyógyfürdőn vasárnap, augusztus 2-án zártkörű műsoros táncestélyt rendeznek, kétharmad részben az ott építendő ref. templomalap, egyharmad részben az „Erdővidéki pap tanítói daloskör” javára. Kezdeté este 8 órakor.

A székelykeresztúri első labdarugó szövetkezet, játszó ruhák, labdák és lawn-tennis beszerzése céljából saját pénztára javára augusztus 9-én vasárnap, nagyszabású ünnepélyt rendez, atletikai mérkőzésekkel, torna-versennyel, football-mérkőzéssel, este folytatólag hangversennyel és táncmulatsággal, melynek részletes műsorát vasárnapi számunkban közölni fogjuk. Egyelőre csak annyit írhatunk, hogy ez az atletikai ünnepély olyan nagyszabásúnak ígérkezik, milyen még eddig megyénkben nem volt, éppen azért természetes, hogy már most is nagy érdeklődés mutatkozik iránta.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újság kiadó intézete.

Esőrendű
férfi és női
valamint
gyermek-
CIPŐKET
..... készít:
Mercz Károly
cipésmester Székelyudvarhelyt, Eötvös-utca 5. szám.
Pontosság Mérsékelt árak Jó munka

Mint a  bomba
úgy hat «AZ ÜZLET» minden egyes száma.
Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest V., Percei Mór-u.

BOR!
Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél
a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Ropogós eseresznyét.
Élvezésre és befőzésre: Pószmétét (egrest) nagy szeműket postakosaránként 2 K 40 f.; úvegsemű nagy meggyet befőzésre és rétesbe 3 K; kajszin barack rem-k szép példányok június 15-től szállítva, befőzésre és lekvárnak való 2 K 40 f.; — Főzelékek vegyesen, u. m.: ugorka, tök, fejes- és kelkapa zta, cukorborsó, vajbáb, kalaráb, zöldpaprika csífoltt postakosaránként 2 K 80 fillér. Ismét-eladókuk külön árajánlat.
Gyümölcskivitel 155. Csongrád.

Eladó házak. Székelyudvarhelyt a postaudvaron és a csere utcában két épületes beltelek, melyeknek évi házbér-jövedelme 1740 korona, szabad kézből eladó. Telkeken betáblázott terü van és így mindössze 8—10.000 korona készpénzre van szükség. Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában nyerhető.

Eladó!
Egy egész jó állapotban levő forgatható **tekeasztal (billiard).** Továbbá 6 darab 30 es égő függő lámpa, szintén jó karban. Értekezni **Sterba Ödön** de hanytőzsdéjében.

Nyári mulatságokra
meghívók
ugyszintén csinos kiállítású **névjegyek** is
BETEGH PÁL
könyvnyomató-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám alatt rendelhetők.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járás főszolgabirjától.
1998—1908. szb.szám.
Pályázati hirdetmény.
Az elhalálozás folytán megüresedett atyhai községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.
Javadalmazás: 1600 korona fizetés és később megállapítandó összeg a dologi kiadások fedezésére.
Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I t.-cz 6. § a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában körülírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat hozzám folyó évi augusztus hó 20 ig adják be.
A választás napját később fogom kitűzni.
Székelyudvarhely, 1908. évi július hó 15 én.
Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

Elvállal teljes iroda- s iskola-berendezéseket olcsó áron

SZÉKELY-UDVARHELY
tisztá 48 as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rakóczy Szt-István Szepesi Ien
legjobb magyar gyártmányú diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és boritekok, levél-kártyák, gyász **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. levélpapírosok stb. virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok,** u. m. községi, körjegyzői, szolgabirósági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET **BETEGH PÁL** **KÖNYV-, ZENEMŰ- ES PAPIRKERESKEDÉS**

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett **KÖNYVNYOMDÁJÁT** mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá **könyvkötészetét** honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Mindenféle színű, nagyságu, súlyu és minőségű irodai és író-
PAPIROSOK
vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógép-papírok, csomagoló és sclyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.
Le mezpapírok minden sulyban hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,
jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és femből. Bőrtárcák pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, disztollszárok. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sipok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levél-papírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostayak. Ajtóablak és névfeliratok öntött fém-ből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiszkolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,
vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek szőnyegszögek, kapesok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára.

Nyomatott Betegh Pal vilamos-erőre berendezett könyvnyomató intézetében Székelyudvarhelyt, 1908.

Szék
S
Megj
egész évre
papok, gazd
tanítók, közs
Telefon
Irtá : D
Hird
mely
öröme
Az
ségvelé
tatásüg
jében r
szeg a
váltásá
megállá
hogy a
esztend
vihető.
megvál
detét v
A ke
jelent p
és nyá
A va
a lelki
nek v
lelki
kénysz
áhitat
Nem
mint a
talai a
gresszi
ember
gesked
terjesz
A ke
én a v
reméle
nek tis
fényü
lehet
becsül
Szár
ezersz
Istenn
nak sz
ból er
gamzil
fenség
együtt
A s
jén d
hitélet
kalkóc
az a c
csak a
sugáro
konny
befoga
nek r
Min
rinthu
ugy
Istenn
a nyo
gekber
ben,
való s